nr. dosar 4-235/2024
4-24012067-12-4-30012024

**H O T Ă R Â R E**
în numele Legii

03 iulie 2024 mun. *****

Judecătoria ***** (sediul Buiucani)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Tatiana Bivol
Grefier Victoria Roşca
În lipsa:
Agentului constatator Seghei Chiriac
contravenientului *****

examinând în şedinţă publică cauza contravenţională pornită în privinţa ***** învinuită de săvârşirea contravenţiei prevăzută de art. 74 alin. (4) din Codul contravenţional,

***c o n s t a t ă:***

**1.** Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.000019 din 24 ianuarie 2024, încheiat de către agentul constatator, din cadrul Agenţiei de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor, Serghei Chiriac, cet.*****, se învinuieşte de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 74 alin. (4) Cod contravenţional al RM, pentru faptul că, în urma unei sesizări s-a stabilit că la clădirea din str. ***** 111, se produc lucrări de intervenţie la faţadă, soclu şi se modifică scările, fără acte permisive. Clădirea în cauză constituie monument de categorie naţională, înregistrat în Registrul monumentelor ocrotite de stat, cu nr. 135. Imobilul esre parte componentă a unui complex din 2 clădiri construite în sec. XIX şi refăcute în anii 90 sec. XX.

**2.** În şedinţa de judecată, făptuitorul şi agentul constatator, nu s-a prezentat, nu a solicită examinarea cauzei contravenţionale în absenţa acesteia, astfel în temeiul art. 445 instanţa a dispus examinarea în lipsa părţilor.

**3.** Studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa de judecată constată că, vinovăţia făptuitorului este dovedită pe deplin, fiind corect imputată încadrarea juridică a acţiunilor conform de art. 74 alin. (4) din Codul contravenţional, după indicii: intervenţiile prin construire neautorizată sau cu încălcarea autorizaţiei de construire pe terenul monumentului istoric, al monumentului de for public sau pe terenul cu patrimoniu arheologic ori în zonele lor de protecţie.

**4.** În conformitate cu art. 8 alin. (2) Cod contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

**5.** În conformitate cu art. 10 Cod contravenţional, constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea, săvârşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancţiune contravenţională.

**6.** Conform art. 440 alin. (1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu

privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

**7.** În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

**8.** La caz, conform procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.000019 din 24 ianuarie 2024, încheiat de către agentul constatator, din cadrul Agenţiei de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor, Serghei Chiriac, cet.*****, se învinuieşte de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 74 alin. (4) Cod contravenţional al RM, pentru faptul că, în urma unei sesizări s-a stabilit că la clădirea din str. ***** 111, se produc lucrări de intervenţie la faţadă, soclu şi se modifică scările, fără acte permisive. Clădirea în cauză constituie monument de categorie naţională, înregistrat în Registrul monumentelor ocrotite de stat, cu nr. 135. Imobilul esre parte componentă a unui complex din 2 clădiri construite în sec. XIX şi refăcute în anii 90 sec. XX.

**9.** Potrivit procesului-verbal de constatare nr. 14/2023 din 24 octombrie 2023, Agenţia de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor (AIRM), în urma examinării solicitării Consiliului Naţional al Monumentelor Istorice (CNMI) (indici de intrare AIRM 01-01/165 din 20.10.2023) a constatat că lucrările desfăşurate la imobilul din str. V. Alecsandri, nr. 111, mun. ***** nu au proiect avizat de CNMI şi nici autorizaţie de construire. Clădirea este Monument de categorie naţională şi se găseşte înregistrat cu nr. 135 (compartimentul municipiul *****) în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr 1531-XII din 22 iunie 1993, cu adresa str. Hînceşti, nr. 111 (actuala *****). Suplimentar AIRM a constatat că imobilul vizat ante este parte componentă a unui complex din 2 clădiri construite concomitent la sf. sec. al XIX-lea, şi refăcut în anii 90 ai sec. XX. Clădirea a fost deteriorată în timpul războiului, iar construcţiei i s-a păstrat doar faţada cu trei axe compoziţionale, dintre care 2 sunt goluri de ferestre şi una este gol al uşii de intrare. Potrivit informaţiilor din baza de date electronice a departamentului cadastru, pe terenul cu nr. cadastral 0100205.186 sunt amplasate 4 imobile, modul de folosinţă - Bloc locativ, cu înscrieri la nivel de încăperi izolate, proprietate a Republicii Moldova, temei: Legea Cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25.02.1998. Imobilul vizat, cu nr cadastral 0100205.186.01 are suprafaţa de 227.4 m.p., proprietate publică, utilizarea construcţiei - casă cu apartamente. S-a intervenit la faţadă, soclu, şi s-a modificat forma scărilor fără careva acte permisive.

**10.** Legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie într-o anumită forma „ad validitatem”, cu respectarea tuturor prescripţiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravenţional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenţie prin prisma art. 445 al Codului contravenţional.

**11.** Din analiza procesului-verbal cu privire la contravenţie, instanţa de judecată a stabilit cu certitudine că, a fost întocmit în lipsa făptuitorului, fapt certificat prin semnătura unui martor asistent.

**12.** Verificând aspectul de legalitate şi temeinicie a procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 000019 întocmit la 24 ianuarie 2024, instanţa de judecată reţine că, a fost întocmit cu respectarea tuturor prescripţiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. Or, respectarea exigenţelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravenţional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenţie prin prisma art. 445 al Codului contravenţional.

**13.** Cu referire la art. 445 alin.(2) Cod contravenţional, instanţa reţine că nu au fost constatate careva circumstanţe care să afecteze în mod esenţial fondul cauzei, care pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie.

**14.** Referitor la vinovăţia făptuitorului în săvîrşirea faptei imputate, instanţa de judecată determină că, în cadrul şedinţei de judecată s-a dovedit fără echivoc faptul că***** a săvîrşit contravenţia prevăzută de art. 74 alin. (4) Cod contravenţional al RM.

**15.** Astfel, vinovăţia lui***** este probată în tot prin: procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 000019, întocmit în privinţa făptuitorului la data de 24 ianuarie 2024, proces-verbal de constatare nr. 14 din 24 octombrie 2023, răspunsul Primăriei ***** din 06 noiembrie 2023, planşă fotografică.

**16.** Instanţa reţine că, pentru ca faptele lui***** să cadă sub incidenţa art. 74 alin. (4) Cod Contravenţional al RM, este necesar ca să se intervină prin construire neautorizată sau cu încălcarea autorizaţiei de construire pe terenul monumentului istoric, al monumentului de for public sau pe terenul cu patrimoniu arheologic ori în zonele lor de protecţie, or potrivit art. 59 din Constituţia Republicii Moldova protecţia mediului înconjurător, conservarea şi ocrotirea monumentelor istorice şi culturale constituie o obligaţie a fiecărui cetăţean.

**17.** Instanţa de judecată reţine că probele anexate la materialele cauzei şi cercetate în şedinţa de judecată, coroborează cu informaţia specificată în actul de acuzare (procesul-verbal cu privire la contravenţie).

**18.** În condiţiile enunţate, instanţa de judecată apreciază că faptele specificate în procesul-verbal cu privire la contravenţie şi-au găsit confirmare.

**19.** În speţă, săvârşirea faptei reţinute în sarcina făptuitorului, se confirmă prin procesul-verbal de constatare nr. 14/2023 din 24 octombrie 2023, Agenţia de Inspectare şi Restaurare a Monumentelor (AIRM), în urma examinării solicitării Consiliului Naţional al Monumentelor Istorice (CNMI) (indici de intrare AIRM 01-01/165 din 20.10.2023) a constatat că lucrările desfăşurate la imobilul din str. V. Alecsandri, nr. 111, mun. ***** nu au proiect avizat de CNMI şi nici autorizaţie de construire. Clădirea este Monument de categorie naţională şi se găseşte înregistrat cu nr. 135 (compartimentul municipiul *****) în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr 1531-XII din 22 iunie 1993, cu adresa str. Hînceşti, nr. 111 (actuala *****). Suplimentar AIRM a constatat că imobilul vizat ante este parte componentă a unui complex din 2 clădiri construite concomitent la sf. sec. al XIX-lea, şi refăcut în anii 90 ai sec. XX. Clădirea a fost deteriorată în timpul războiului, iar construcţiei i s-a păstrat doar faţada cu trei axe compoziţionale, dintre care 2 sunt goluri de ferestre şi una este gol al uşii de intrare. Potrivit informaţiilor din baza de date electronice a departamentului cadastru, pe terenul cu nr. cadastral 0100205.186 sunt amplasate 4 imobile, modul de folosinţă - Bloc locativ, cu înscrieri la nivel de încăperi izolate, proprietate a Republicii Moldova, temei: Legea Cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25.02.1998. Imobilul vizat, cu nr cadastral 0100205.186.01 are suprafaţa de 227.4 m.p., proprietate publică, utilizarea construcţiei - casă cu apartamente. S-a intervenit la faţadă, soclu, şi s-a modificat forma scărilor fără careva acte permisive.

**20.** Verificând, în cumul totalitatea probelor administrate şi apreciindu-le în conformitate cu art. 425 Cod contravenţional, din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi coroborării lor în ansamblu, reieşind din normele legale expuse supra, instanţa de judecată ajunge la concluzia că, acestea dovedesc cu certitudine vinovăţia cet.*****, că ultima a intervenit prin construire neautorizată sau cu încălcarea autorizaţiei de construire pe terenul monumentului istoric, al monumentului de for public sau pe terenul cu patrimoniu arheologic ori în zonele lor de protecţie, prin ce a comis contravenţia prevăzută de art. 74 alin. (4) Cod contravenţional.

**21.** Prin urmare, raportând împrejurările de fapt stabilite la circumstanţele de drept descrise, instanţa de judecată fixează că, faptele lui*****, corect au fost calificate.

**22.** În speţa dedusă judecăţii, există atât temeiul real al răspunderii contravenţionale care este fapta ilicită cu un grad de pericol social mai redus decât infracţiunea săvârşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale cu privire la drepturile politice, de muncă şi la alte drepturi constituţionale ale persoanei fizice, ocrotite de legea contravenţională.

**23.** Instanţa de judecată apreciază că, procesul-verbal cu privire la contravenţie nr. 000019, întocmit în privinţa lui*****este legal şi la întocmirea acestuia au fost respectate atât condiţiile legale de fond, cât şi de formă, împrejurări ce dovedesc vinovăţia ultimului în săvârşirea contravenţiei imputate, la fel, a fost dovedită pe deplin vinovăţia făptuitorului prin materialul probator administrat de agentul constatator.

**24.** Astfel, în urma examinării cauzei contravenţionale, instanţa de judecată a constatat că a fost comisă fapta contravenţională, iar persoana poate fi trasă la răspundere contravenţională fiind găsită vinovată de comiterea contravenţiei imputate.

**25.** Potrivit prevederilor art. 74 alin. (4) Cod contravenţional al RM, intervenţiile prin construire neautorizată sau cu încălcarea autorizaţiei de construire pe terenul monumentului istoric, al monumentului de for public sau pe terenul cu patrimoniu arheologic ori în zonele lor de protecţie, se sancţionează cu amendă de la 350 la 500 de unităţi convenţionale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unităţi convenţionale aplicată persoanei cu funcţie de răspundere cu privarea de dreptul de a deţine anumite funcţii pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1000 la 1500 de unităţi convenţionale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfăşura o anumită activitate.

**26.** La stabilirea pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de prevederile art. 32 din Codul contravenţional, precum şi, de caracterul şi gradul prejudiciabil al contravenţiei, la fel, de caracteristica persoanei, constatând că, careva circumstanţe atenuante şi agravante în cadrul examinării cauzei contravenţionale instanţa de judecată nu a stabilit.

**27.** Referire la cele enunţate supra şi având în vedere că este dovedită pe deplin vinovăţia făptuitorului, instanţa de judecată consideră raţional ca acestuia să i se aplice o sancţiune în conformitate cu acţiunile sale contravenţionale şi potrivită cu gravitatea contravenţiei săvârşite, astfel încât sancţiunea care urmează să i se aplice lui***** , să fie sub formă de amendă.

**28.** Totodată, instanţa reţine că, la aplicarea legii contravenţionale se ţine cont de caracterul şi de gradul prejudiciabil al contravenţiei săvârşite, de persoana vinovată şi de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea contravenţională şi care nu se identifică în prezenta cauză. Pedeapsa contravenţională constituie o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi de reeducare a făptuitorului, care se aplică de instanţele de judecată, în numele legii, persoanelor vinovate de săvârşirea contravenţiilor, şi impune lipsuri şi restricţii drepturilor lor.

**29.** Pedeapsa are ca scop restabilirea echităţii sociale, corectarea făptuitorului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi fapte contravenţionale de către contravenienţi sau de alte persoane. În lumina celor expuse, instanţa de judecată consideră că, aplicarea în privinţa lui*****, a sancţiunii contravenţionale sub formă de amendă, se impune a fi luată pentru a transmite în societate mesajul că legea trebuie respectată, aceasta fiind unica pârghie procesuală în măsură să dea eficienţă principiilor enunţate în art. 2 din Codul contravenţional, şi anume, apărarea drepturilor şi libertăţilor legitime ale persoanei, apărarea proprietăţii, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluţionarea cauzelor contravenţionale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenţii.

**30.** În aşa fel, cu referire la cele enunţate supra şi luând în consideraţie că vinovăţia lui***** în săvârşirea contravenţiei precizate în procesul-verbal cu privire la contravenţie, este dovedită complet, instanţa de judecată consideră raţional ca făptuitorului să i se aplice o sancţiune sub formă de amendă în mărime de 350 unităţi convenţionale, ceea ce constituie suma de 17500 (şaptesprezece mii cinci sute) lei, în concordanţă cu acţiunile sale

contravenţionale şi potrivită cu gravitatea contravenţiei săvârşite şi a cărei mărime/termen va fi prevăzută de respectiva normă materială contravenţională.

**31.** Pentru aceste motive şi călăuzindu-se de prevederile art. 395, art. 448, art. 460 şi, respectiv, art. art. 462 – 463 din Codul contravenţional, instanţa de judecată,

**h o t ă r ă ş t e:**

Sorocean Elena se recunoaşte vinovată de săvârşirea contravenţiei prevăzute de art. 74 alin. (4) Cod contravenţional al RM şi în baza acestei Legi i se stabileşte pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 350 (trei sute cinzeci) unităţi convenţionale, ceea ce constituie suma de 17 500 (şaptesprezece mii cinci sute) lei.

Se aduce la cunoştinţa cet.***** că, în corespundere cu prevederile art. 34 alin. (3) din Codul contravenţional, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoştinţă a deciziei de aplicare a sancţiunii contravenţionale, în aşa fel, se va considera că sancţiunea amenzii a fost executată integral.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel ***** în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei ***** (sediul Buiucani).

**Preşedintele şedinţei,**
**Judecător** **Tatiana Bivol**